

MASARYKOVA UNIVERZITA
PRÁVNICKÁ FAKULTA
ÚSTAV DOVEDNOSTNÍ VÝUKY A INOVACE STUDIA

PROJEKT „DLOUHODOBÉ PARTNERSTVÍ VÝZKUMU, PRAXE A VÝUKY PRÁVA“
reg. č. CZ.1.07/2.4.00/17.0044, Operační program Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Právo na spravedlivý proces a právní pomoc ve správním a soudním řízení

přednáší:
JUDr. Kateřina Šimáčková
soudkyně Nejvyššího správního soudu
Mgr. Veronika Kristková
Pro bono aliance

Přednáška se pořádá v rámci projektu
Dlouhodobé partnerství výzkumu, praxe a výuky práva
registrační číslo projektu: CZ.1.07/2.4.00/17.0044

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
VLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

MASARYKOVA UNIVERZITA, PRÁVNICKÁ FAKULTA, Veveří 70, 611 80 Brno
tel.: +420 549 49 1211 • fax: +420 541 210 604 • www.law.muni.cz
Bankovní spojení: KB, pobočka Brno, č.ú.: 85636621/0100 • IČ: 00216224 • DIČ: CZ00216224

Osnova přednášky:

1. Právo na spravedlivý proces

Čl. 4 Ústavy :

Základní práva a svobody jsou pod ochranou soudní moci.

Čl. 36 a násl. Listiny základních práv a svobod:

Právo na soudní a jinou právní ochranu

Čl.36

(1) Každý se může domáhat stanoveným postupem svého práva u nezávislého a nestranného soudu a ve stanovených případech u jiného orgánu.

(2) Kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen rozhodnutím orgánu veřejné správy, může se obrátit na soud, aby přezkoumal zákonnost takového rozhodnutí, nestanoví-li zákon jinak. Z pravomoci soudu však nesmí být vyloučeno přezkoumávání rozhodnutí týkajících se základních práv a svobod podle Listiny.

(3) Každý má právo na náhradu škody způsobené mu nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem.

(4) Podmínky a podrobnosti upravuje zákon.

Čl.37

(1) Každý má právo odepřít výpověď, jestliže by jí způsobil nebezpečí trestního stíhání sobě nebo osobě blízké.

(2) Každý má právo na právní pomoc v řízení před soudy, jinými státními orgány či orgány veřejné správy, a to od počátku řízení.

(3) Všichni účastníci jsou si v řízení rovni.

(4) Kdo prohlásí, že neovládá jazyk, jímž se vede jednání, má právo na tlumočnicka.

Čl.38

(1) Nikdo nesmí být odňat svému zákonnému soudci. Příslušnost soudu i soudce stanoví zákon.

(2) Každý má právo, aby jeho věc byla projednána veřejně, bez zbytečných průtahů a v jeho přítomnosti a aby se mohl vyjádřit ke všem prováděným důkazům. Veřejnost může být vyloučena

jen v případech stanovených zákonem.

Čl.39

Jen zákon stanoví, které jednání je trestným činem a jaký trest, jakož i jaké jiné újmy na právech nebo majetku, lze za jeho spáchání uložit.

Čl.40

(1) Jen soud rozhoduje o vině a trestu za trestné činy.

(2) Každý, proti němuž je vedeno trestní řízení, je považován za nevinného, pokud pravomocným odsuzujícím rozsudkem soudu nebyla jeho vina vyslovena.

(3) Obviněný má právo, aby mu byl poskytnut čas a možnost k přípravě obhajoby a aby se mohl hájit sám nebo prostřednictvím obhájce. Jestliže si obhájce nezvolí, ačkoliv ho podle zákona mít musí, bude mu ustanoven soudem. Zákon stanoví, v kterých případech má obviněný právo na bezplatnou pomoc obhájce.

(4) Obviněný má právo odepřít výpověď; tohoto práva nesmí být žádným způsobem zbaven.

(5) Nikdo nemůže být trestně stíhán za čin, pro který již byl pravomocně odsouzen nebo zproštěn obžaloby. Tato zásada nevylučuje uplatnění mimořádných opravných prostředků v souladu se zákonem.

(6) Trestnost činu se posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

2. Deficity spravedlivého procesu v českém správním řízení

Právo na spravedlivý proces, právo na zastoupení a právní pomoc, Ne bis in idem, právo na tlumočnicka, právo na přístup k informacím, právo na poučení, právo být slyšen, právo na rozhodnutí, právo na rozhodnutí v přiměřené lhůtě, právo na odůvodnění rozhodnutí, právo na opravný prostředek, právo na výkon rozhodnutí atd.

3. Právo na právní pomoc ve správním řízení

Ústavní deficit legislativní úpravy a co s tím ?

4. Deficity přístupu k soudu ve správním soudnictví

Právní stát a důležitost přezkumu správních rozhodnutí, míra judikovatelnosti otázek, které řeší zákonodárná a výkonná moc, deficity správního soudnictví.

Veřejný zájem versus základní práva.

DOPORUČENÁ LITERATURA:

- Pavel Molek: Právo na spravedlivý proces, Wolters Kluwer ČR, 2012
- Petr Svoboda: Ústavní základy správního řízení v ČR, Právo na spravedlivý proces a české správní řízení, Linde, 2007
- Komentář k Listině základních práv a svobod, Wagnerová a kol., Wolters Kluwer ČR, 2012
- Komentář k Evropské úmluvě o lidských právech, Kmec, Kosař, Kratochvíl, Bobek, C.H. Beck, 2012
- <http://www.probonoaliance.cz/cz/>
- Viz příloha: Komentář k Listině k čl. 37 odst. 2 od H. Baňoucha,
- Denegatio Iustitiae od K. Šimáčkové

